

Mesquinament inutilitzats

Una tauleta, unes revistes i deu minuts a la sala d'espera d'un despatx.

S'hi espera, també, una senyora i una nena. La nena és peticona. La senyora té tot l'aspecte de ser la seva mare.

Després del «Déu vos guard!» de rigor, m'assec. I, tot fullejant alguna revista, observa, escolto i callo.

La nena és bellugadissa, la mare nerviosa, La nena xerroteja, la mare s'impacienta, La nena, no hi ha qui la faci estar quieta.

A mi, que la nena sigui bellugadissa no em molesta gens, més aviat me la fa simpàtica, tant, que m'entren ganes de jugar-hi, de dir-li alguna cosa, fer-li alguna manyagueria.

No ens diem res encara. A qualsevol moment, però, esclatarà la comunicació. Falta, només que salti l'espurna. Potser un gest, potser una mirada, potser un somriure.

Ai las! L'espurna no saltarà. Unes paraules de la mare gelen l'encís de l'infant. Manen. Manen que estigui quieta, que no es bellugui, que no molesti. Ningú no s'havia queixat, només la mare.

Massa sovint, a les sales d'espera, els menuts s'hi posen nerviosos. Això és ben cert, però les mares, les mares s'hi fan pesades.

Prou insisteix, però no se'n surt. Fracassa estrepitosament. La nena es mou sesne parar. La mare ja no domina la situació, vull dir la nena.

Inconscientment, n'estic segur, la mare s'agafa allà on pot. I vet aquí que, desesperada, m'afronta amb la nena. Li fa: «Estigues quieta, si no aquest senyor et pegarà». La nena, aquesta vegada, creu.

Sóc jo qui, dintre meu, es rebel·la. No s'hi val. No sóc enemic dels infants. I té, ara, sense buscar-m'ho, estic entre dos focs. Represento, contra la nena, l'autoritat, la força, la por. Sobretot la por.

La nena roman amb els seus ulls grossos oberts i astorats. Viu la por. Jo sé, amb desencís, que sóc utilitzat, mesquinament, grosserament, injustament.

El cas és que no podré aclarir res de res. En aquell precís moment pas-

GLOSES

Les èpoques de cadascú

S'esdevenen al món, de tant en tant, uns fets prou transcendents com per marcar, amb ells, el començament d'una nova Edat. La història s'en-carrega de fer aquestes partions en el temps, i un dia és la caiguda de l'Imperi d'Occident; un altre la presa de Constantinoble pels turcs, com finalment és la Revolució Francesa que va donar pas a l'Edat Contemporània.

Tot això ho hem après al batxillerat. Però no podem rel·lisca a escriure sobre temes massa altisonants, tan fora del nostre abast. Modestament volem parlar de les èpoques en la vida de cada ser humà, creades per ell mateix, a cavall d'un fet que ha estargit en el seu esperit l'esclat d'una nova època.

Hi ha qui queda ancorat per sempre més en una era íntima qualsevol. Hem conegut un home que, a la meitat de la seva vida, va trencar-se una cama. Ja heu begut oli si us arrisqueu a tenir-hi una assentada. Ell no us parlarà de res més que d'aquell accident. Us dirà, per exemple: —«Això va passar quan m'havia trencat la cama». O bé: —«Tal cosa va succeir quan feia dos anys que m'havia trencat la cama». Aquest home no arribarà mai a la tercera edat de què ara es parla. Amb les dues que ell tot sol s'ha empescat, ja en té ben bé prou.

Coneixem un amic, un bon amic, a qui una circumstància aparentment trivial va separar la seva vida en dues porcions: la d'abans de trobar aquella xicota en un autobús, a Barcelona, i la de després d'haver-la-hi trobada.

El cas és que un dia, ja fa anys, va pujar en un d'aquests vehicles urbans ple de gom a gom, com de costum. L'autobús —ja ho sabeu— és una baluerna trontollosa i emmurriada que transita a rampells i a batzegades, conduïda per un home arrauxat, impacient només per arribar ben aviat a la parada final. I tantost accelera furiosament, com tot de sobte ralenteix i frena, sense mirament a la seva càrrega humana.

El nostre amic anava dret, arrapat en una anella que penjava del sostre, però així i tot brandava de proa a popa amb el perill de desllorigar-se el cos.

Fou aleshores quan va intervenir aquella noia asseguda en oferir-li amablement el seu seient. El nostre amic va sentir, en aquell moment, com una altra mena de sotrac. Fou un sotrac profund, ben endins de la seva ànima. Li va semblar que aquell acte, tan gentil, era tot un capgirament del que fins llavors li havia passat. No podrà acceptar, sense avergonyir-se, un sacrifici que sempre havia fet ell a profit de les senyores.

Però el va acceptar, sí, el va acceptar perquè no hi havia lloc per a cortesies en aquell autobús tan atapeït.

Assegut confortablement, va començar a sentir en la consciència una mena de rau-rau que el contorbava. Aquella minyona li acabava de fer veure que si ell no era vell del tot, en devia tenir, tanmateix, l'aspecte. S'adonà, tot d'una, que ja no estava per fer compliments en un oferiment d'aquella mena.

Aquest descobriment el va entristir. I com més hi pensava, més desgraciat se sentia. Era un vell —prou que ara ho veia— però encara no s'ho havia confessat mai.

En descendir de l'autobús, amb aquella amargor que el rosegava, li semblà que els peus ja no el portaven tan lleugerament com abans, i va imaginar-se —Déu meu!— que el genoll dret li grinyolava a cada pas.

XIXU

so de la sala d'espera al despatx. Encara sort que la mare no ha ende-vinat que jo era capellà. Aleshores pla, quina barreja de coses no hauria fet!

Marxo amb el cor enconguit, trist i decebut. El fet, minúscul i de cada dia, em trastorna i m'omple d'interrogants.

Per què se m'ha utilitzat? Més exactament, per què se'ns ha inutilit-zat?

Possiblement la nena i jo no ens trobarem mai més. Tant se val! Però, i la nena, quina imatge no s'anirà fent d'ella mateixa, dels altres, de l'amistat, del diàleg, de la convivència, de la vida, vivint situacions així de falses?

Els grans, ai els grans, amb les nostres pors i els nostres prestigis, que en trenquem i n'espalllem de persones!

Josep Cardús i Grau